

Behoud en verbeter de Gelderse natuur

De Werkgroep Red Gelderland maakt zich zorgen over het mogelijk maken van niet-natuurgerelateerde activiteiten die het college van Gedeputeerde Staten in de op 22 september 2020 vastgestelde Ontwerp Omgevingsverordening wil toelaten en roept bij deze het provinciebestuur op om de wijziging in de regelgeving hieromtrent niet door te voeren.

De Werkgroep Red Gelderland is in het najaar van 2019 al geschrokken van de uitspraak van gedeputeerde de heer Peter Drenth dat er geen taboe rust op het opheffen van de Natura2000-status.¹

Het was de aanleiding om een petitie te starten om het provinciebestuur op te roepen alle Gelderse Natra2000-gebieden te behouden en te verbeteren.² De petitie is bijna vierduizend keer ondertekend. Helaas zijn we door (corona-)omstandigheden nog niet in de gelegenheid geweest om de petitie aan te bieden, maar dat zal alsnog gebeuren.

In de media volgen berichten over de alarmerende toestand van de Gelderse natuur elkaar in hoog tempo op. Zo kopte 'De Gelderlander' 'Kwetsbare Veluwe staat er slecht voor: "Het is dweilen met de kraan open".³ De uitspraak is van ecooloog John Janssen van de Wageningen Universiteit. Hij trekt deze conclusie op basis van zijn onderzoek naar de ruim 160 Natura2000-gebieden in Nederland in opdracht van de Europese Commissie. Het 'dweilen met de kraan open' slaat op de grote bedragen die zijn en nog worden geïnvesteerd in herstelmaatregelen vanwege de te hoge stikstofdepositie.

Op 3 november j.l. verscheen de nieuwste rode lijst van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Visserij met bedreigde diersoorten. Algemene soorten als het konijn en de haas hebben de status 'bedreigd' gekregen. De verdwijning is direct gerelateerd aan de wijze waarop landbouwgrond wordt gebruikt, wat pleit voor een forse inzet op natuurinclusieve landbouw, waarbij het oppervlak aan natuurgrond toeneemt.⁴

Grote hoeveelheden kalk uitstrooien en exotisch mos afplaggen helpen iets.⁵ Stevige bronmaatregelen zijn dringend noodzakelijk. Maar ook zal de kwetsbare natuur moeten worden beschermd tegen de steeds massalere en dieper doordringende stromen toeristen en recreanten, onder meer door de opmars van e-bikes. Een situatie die door corona alleen maar is verergerd. Ook kent het toerisme nauwelijks nog een laagseizoen. Het (auto-)verkeer van en naar natuurgebieden zorgt ook weer voor een hogere stikstofdepositie, met alle desastreuze gevolgen van dien.⁶

De gemeente Ede heeft veelbelovende maatregelen aangekondigd om de stromen recreanten en toeristen te spreiden^{7,8}, maar spreading of 'zonering' alleen is niet voldoende.

1 <https://www.omroepgelderland.nl/nieuws/2430531/Provincie-Geen-taboe-op-verwijderen-Natura-2000-stempel>

2 <https://petities.nl/petitions/alle-gelderse-natura-2000-gebieden-moeten-blijven?locale=nl>

3 <https://www.gelderlander.nl/ede/kwetsbare-veluwe-staat-er-slecht-voor-het-is-dweilen-met-de-kraan-open~ab122809/>

4 [https://nos.nl/artikel/2355054-konijn-en-haas-op-rode-lijst-met-bedreigde-zoogdieren-otter-en-zeehond-erf.html#:~:text=Het gaat niet goed met,laatste versie was uit 2006.](https://nos.nl/artikel/2355054-konijn-en-haas-op-rode-lijst-met-bedreigde-zoogdieren-otter-en-zeehond-erf.html#:~:text=Het%20gaat%20niet%20goed%20met,laatste%20versie%20was%20uit%202006.)

5 <https://www.hogeveluwe.nl/nl/nieuws/2020-01-22-nieuws-van-boswachter-henk-ruseler-februari>

6 <https://www.bnnvara.nl/vroegevogels/artikelen/mezen-breken-pootjes-door-stikstof>

7 <https://www.omroepgelderland.nl/nieuws/2478885/Drukke-op-de-Ginkelse-Heide-wordt-aangepakt>

8 <https://www.gelderlander.nl/ede/gaat-de-veluwe-op-slot-natuurbeheerders-worstelen-met-belangen~a7a76322/>

Maatregelen als in alle natuurgebieden het verplicht aanlijnen van honden – met handhaving!- en elders losloopzones creëren, schelen iets. Ook zou de provincie Gelderland kritisch moeten kijken naar mountainbikeroutes in de kwetsbaardere natuurgebieden.

Het mogelijk maken van niet-natuurgerelateerde activiteiten kent op korte termijn de natuur als grote verliezer. Op lange(re) termijn zullen dat ook de mensen zijn. Het provinciebestuur zou een actief beleid moeten voeren om grotere delen van de natuur voor langere tijd af te sluiten voor mensen en menselijke activiteiten.

Naast de vragen welke niet-natuurgerelateerde activiteiten wel of niet worden toegestaan, bestaat de gegronde vrees dat, waar een wil is bij gemeenten, bedrijven en organisaties, de weg ongetwijfeld gevonden zal worden om de activiteit te faciliteren. De dossiers luchtvaart en stikstof hebben ons geleerd dat (invoer)gegevens bij berekeningen of zelfs hele rekenmethoden worden aangepast aan de gewenste uitkomst. Voor ingehuurde adviesbureau's geldt veelal het adagium 'u vraagt, wij draaien'.

Duurzame bescherming van de biodiversiteit is prioriteit nummer één van het Gelders natuurnetwerk. Door activiteiten als woningbouw, zonnevelden, horeca en windmolenparken mogelijk te maken begeeft het provinciebestuur zich op een hellend vlak. Wie monitort de (cumulatieve) effecten? Hoe gaat er gehandhaafd worden, als dit (wettelijk gezien) al mogelijk is? Het provinciebestuur bewijst niet alleen zichzelf een grote dienst door deze vragen – en waarschijnlijk juridische procedures- te besparen, maar ook – en vooral – de natuur. Wij roepen de provincie Gelderland dan ook op de huidige regelgeving met betrekking tot het GNN te handhaven.

Ten slotte willen we benadrukken dat de natuur intrinsieke waarde heeft. En vergeet niet dat de natuur heel goed zonder mensen kan – en vaak zelfs beter af is –, maar dat mensen niet zonder natuur kunnen.